

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Наталія Хомюк, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту

Силабус погоджено
Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 2 від 15 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ПІБ – Хомюк Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Natalia@vnu.edu.ua

ПІБ – Ющишин Ігор Михайлович

Посада – асистент, керівник відділу збуту ТОВ «ТБС-АГРО»

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Податковий менеджмент» належить до вибірових компонентів і спрямований на формування системи знань та компетентностей у сфері управління податковими процесами на рівні підприємства, галузі та держави. Програма охоплює теоретичні засади податкової політики, сучасні підходи до адміністрування податків, інструменти податкового планування та оптимізації, а також практичні аспекти взаємодії бізнесу з податковими органами. Особлива увага приділяється європейському досвіду податкового менеджменту, цифровим інноваціям у сфері оподаткування та прозорості податкових процесів у контексті інтеграції України до світового економічного простору.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного управління податковими зобов'язаннями та впровадження стратегій податкового менеджменту з урахуванням економічних, правових і міжнародних стандартів.

Основними завданнями освітнього компонента є: ознайомлення з теоретико-методологічними основами податкової політики та менеджменту; вивчення функцій, принципів і механізмів адміністрування податків та зборів; аналіз сучасних викликів у сфері податкової системи України, включаючи воєнні та післявоєнні умови; опанування методів податкового планування, оптимізації та мінімізації ризиків; дослідження міжнародного та європейського досвіду податкового менеджменту, особливостей гармонізації податкових систем; розвиток навичок використання цифрових технологій і програмних продуктів для податкового обліку та контролю; формування етичних та правових засад у процесах податкового менеджменту, стандартів прозорості й підзвітності; підготовка здобувачів до роботи з міжнародними програмами, угодами про уникнення подвійного оподаткування та інтеграції у глобальну систему податкового регулювання.

3. Освоєння освітнього компонента «Податковий менеджмент» сприятиме розвитку таких

soft skills як: системне мислення та здатність аналізувати складні фінансово-економічні процеси; критичне мислення та здатність до аналітичних висновків; комунікативність і навички ділової взаємодії з податковими органами та бізнес-партнерами; адаптивність до змін у податковому законодавстві та умовах бізнес-середовища; креативність та інноваційність у розробці податкових стратегій; лідерство та робота в команді у сфері фінансово-економічного управління.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади податкового менеджменту						
Тема 1. Теоретичні та правові засади податкового менеджменту	17	2	4	10	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 2. Організаційні основи податкового менеджменту	17	2	4	10	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 3. Класифікація податків та структура податкової системи	17	4	2	10	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 4. Міжнародний досвід оподаткування та податкового менеджменту	17	2	4	10	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Разом за модулем 1	68	10	14	40	4	40
Змістовий модуль 2. Прикладні інструменти та практики податкового менеджменту						
Тема 5. Податкове прогнозування та планування як складова податкового менеджменту	15	2	4	8	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 6. Податкове регулювання та інструменти податкової політики	17	4	4	8	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 7. Податкове адміністрування	13	2	2	8	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 8. Податковий контроль	13	2	2	8	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 9. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	12	2	2	7	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Тема 10. Податкове бюджетування та цифровізація податкового менеджменту	12	2	2	7	1	ФО (5), СЗ (5) / 10
Разом за модулем 2	82	14	16	46	6	60
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

Форми контролю: поточне оцінювання (контрольна робота (КР), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), ТР – тренінгові вправи, розгляд ситуаційних завдань (РС), РМГ – робота в малих групах, ДС – дискусія, ДБ – дебати, розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Податковий менеджмент» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять-тренінгів – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних та тестових завдань; розв'язання кейсів; підготовку до усіх видів контролю.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно із затвердженим графіком.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним

планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедалайнів та перекладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>) та Положенням про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/hbazoe>).

Можливість отримати додаткові (бонусні бали). Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/vtzfet>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування та усного опитування. Тестові запитання складено відповідно до структури курсу та містять 50 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється у 1 бал. Усне опитування включає 2 запитання, кожне запитання оцінюється в 25 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Сутність податкового менеджменту та його місце у фінансовому менеджменті.
2. Завдання та функції податкового менеджменту.
3. Принципи побудови податкової системи.
4. Податкове законодавство України: основні акти та їх значення.
5. Роль Конституції України у формуванні податкової системи.
6. Організаційні основи податкового менеджменту.
7. Суб'єкти та об'єкти податкового менеджменту.
8. Права та обов'язки платників податків.
9. Роль органів державної податкової служби у системі управління податками.
10. Взаємодія бізнесу та податкових органів.
11. Поняття та економічна сутність податку.
12. Види податків за рівнем справляння.
13. Класифікація податків за об'єктом оподаткування.
14. Класифікація податків за способом стягнення.
15. Прямі та непрямі податки: сутність та відмінності.
16. Податкові збори, мита та інші обов'язкові платежі.
17. Структура податкової системи України.
18. Доходи державного та місцевих бюджетів від податків.

19. Особливості побудови податкової системи у воєнний час.
20. Податкова культура та податкова дисципліна як фактори розвитку економіки.
21. Поняття та цілі податкової політики держави.
22. Інструменти податкової політики.
23. Вплив податкової політики на інвестиційну привабливість країни.
24. Податкове навантаження: показники та методи його оцінки.
25. Податкова конкуренція між державами.
26. Податкові системи зарубіжних країн (Німеччини, США, Польщі тощо).
27. Особливості податкових систем країн ЄС.
28. Міжнародне податкове право: сутність та основні принципи.
29. Угоди про уникнення подвійного оподаткування.
30. Роль міжнародних організацій (OECD, IMF, EU) у регулюванні податкової політики.
31. Сутність податкового прогнозування.
32. Методи прогнозування податкових надходжень.
33. Податкове планування на рівні підприємства.
34. Внутрішнє та зовнішнє податкове планування.
35. Методи податкової оптимізації.
36. Податкове регулювання: сутність та механізми.
37. Податкові пільги та їх роль у регулюванні економіки.
38. Податкові стимули для малого та середнього бізнесу.
39. Податкове навантаження як інструмент регулювання.
40. Антикризове податкове регулювання в умовах війни та відновлення.
41. Податкове адміністрування: сутність та напрями розвитку.
42. Електронні сервіси податкового адміністрування в Україні.
43. Податковий контроль: мета та завдання.
44. Види податкового контролю.
45. Методи податкового контролю.
46. Поняття та види податкової відповідальності.
47. Фінансові санкції за порушення податкового законодавства.
48. Адміністративна та кримінальна відповідальність у сфері оподаткування.
49. Податкові спори та порядок їх розгляду.
50. Податкове бюджетування та цифровізація податкового менеджменту.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

0-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Податковий менеджмент: навчальний посібник / А. В. Жаворонок, К. С. Шапошников, І. Я. Ткачук. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2022. 220 с.
2. Мороз Е. Г. Податковий менеджмент : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2020. 412 с.
3. Проць Н. В., Матвійчук Н.В. Податковий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 104 с.
4. Коваль Н.І., Подолянчук О.А. Податковий менеджмент в умовах сучасних реалій: теоретичні та правові основи. *Ефективна економіка*. 2023, № 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.23>
5. Андрієнко К., Артюх О. Проблемні аспекти сучасної податкової системи України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. Vol. 2. No. 4. PP. 1-10.
6. Приходько О. М., Огданська О. Д. Впровадження сучасних методів податкового менеджменту для досягнення стратегічних цілей державної податкової служби України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-04>
7. Хомюк Н.Л., Цимбалюк І. О., Войчук М. В., Гримак А. В., Кравців І. К. Земельне оподаткування як інструмент забезпечення сталого розвитку сільських територій в умовах децентралізації. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Економічні науки*. 2021. Вип. 23. № 98. С. 45–51.
8. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт законодавства Європейського Союзу. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
10. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>